

Schrijfwijzer voor het begrijpelijk schrijven over medicijnen

---

Netwerk Patiënteninformatie

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Checklist	4
3. Taalgebruik	6
3.1 Zorg dat de informatie aansluit bij de situatie van de lezer	6
3.2 Zet de belangrijkste informatie aan het begin van de tekst	6
3.3 Maak korte, heldere zinnen	7
3.4 Zorg voor actief taalgebruik	8
3.5 Vermijd moeilijke woorden en medisch jargon	9
3.6 Spreek de lezer direct aan	11
3.7 Vraagzinnen	11
3.8 Schrijf afkortingen voluit	12
3.9 Schrijf getallen in cijfers	12
3.10 Weergave van bijwerkingen	13
4. Structuur	13
4.1 Gebruik kopjes in een vaste structuur	13
4.2 Gebruik tabellen alleen wanneer het nodig is	14
4.3 Gebruik opsommingen	14
5. Brongebruik	15
5.1 Verwijs naar andere bronnen	15
5.2 Duid de actualiteit aan	15
6. Aanvullende informatie	16

1. Inleiding

In 2018 is het Netwerk Patiënteninformatie (NPI) opgericht in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Deze samenwerking richt zich op het vereenvoudigen van de digitale zoekweg naar betrouwbare en begrijpelijke informatie over medicijnen voor alle patiënten in Nederland. In het Netwerk werken partijen met elkaar samen:

- CBG (geneesmiddeleninformatiebank.nl)
- KNMP (apothek.nl)
- NHG (thuisarts.nl)
- Lareb (lareb.nl)
- Stichting KIJKsluiter

En de volgende adviesorganisaties

- Expertisecentrum gezondheidsverschillen Pharos (adviespartij)
- Onderzoeksinstituut Nivel (adviespartij)
- Patiëntenfederatie Nederland (adviespartij)

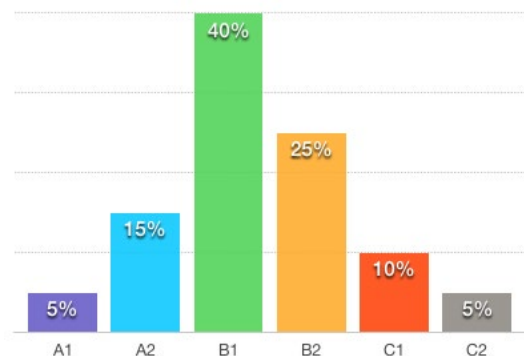
Veel Nederlanders gebruiken medicijnen. Het is belangrijk dat zij goed geïnformeerd worden over de werking, de risico's en het gebruik van deze medicijnen. Op initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft het Nivel in 2016 onderzocht wat de informatiebehoeften van patiënten zijn. Uit dit onderzoek blijkt dat digitale medicijninformatie versnipperd wordt aangeboden. Daarnaast is het soms onduidelijk of een website betrouwbaar is. Informatie over medicijnen is niet altijd gemakkelijk te vinden en is niet altijd begrijpelijk. (Van Dijk L, Hendriks M, Zwikker H, De Jong J, Vervloet M. Informatiebehoeften van patiënten over geneesmiddelen. Utrecht: NIVEL, 2016.).

Deze schrijfwijzer wordt gebruikt bij het schrijven van webpagina's van het Netwerk Patiënten informatie, ook andere organisaties kunnen hier gebruik van maken wanneer zij begrijpelijk willen schrijven over medicijnen. Op deze manier maken we gezamenlijk de teksten toegankelijk en begrijpelijk voor alle lezers.

Waarom is het belangrijk om begrijpelijk te schrijven?

Informatie op internet wordt niet door iedereen goed begrepen, omdat de teksten vaak te moeilijk geschreven zijn. In onderstaande afbeelding is te zien dat 40% van de Nederlanders leest op taalniveau B1. Een tekst op B1-niveau bestaat uit woorden die bijna iedereen gebruikt en uit korte, eenvoudige en actieve zinnen. Nederlanders met een hoger taalniveau (B2, C1, C2) lezen meestal ook liever teksten op B1 niveau, omdat dit gemakkelijker en sneller leest. Daarom is het van belang om teksten over medicijnen op B1-niveau te schrijven

Alleen begrijpelijk schrijven op B1-niveau is niet voldoende. Ook de lengte en de opmaak van de tekst zijn belangrijk. Denk hierbij aan korte alinea's en gelaagdheid in de tekst.

(bron: BureauTaal)

2. Checklist

Hieronder vindt u de checklist van de 'Schrijfwijzer Netwerk Patiënteninformatie'. Lees de checklist goed door voor u een tekst schrijft. U kunt hem ook achteraf gebruiken als check op begrijpelijkheid. De checklist geeft een overzicht van alle punten die verderop worden toegelicht in de schrijfwijzer. Kijk daarnaast eens naar het *Voorlichtingsmateriaal BeoordelingsInstrument* (VBI) van Pharos. Met dit online instrument kunt u ook de begrijpelijkheid en toepasbaarheid van een tekst beoordelen: <https://vbi.pharos.nl> / <https://www.pharos.nl/kennisbank/checklist-toegankelijke-informatie/>

Taalgebruik

De informatie in de tekst sluit aan bij lezers.

- De tekst houdt rekening met lezers die weinig (medische)achtergrondkennis hebben.
- De tekst bespreekt herkenbare situaties voor de lezers.
- De tekst geeft de lezers concrete adviezen.

De belangrijkste informatie staat aan het begin van de tekst.

- De tekst begint met een samenvatting of kernzin met de belangrijkste boodschap van de tekst.
- De alinea's beginnen met een kernzin.
- Vanuit de kernzin kan gemakkelijk doorgelezen worden naar de rest van de alinea.
- De kernzin is ook losstaand te lezen.

De zinnen zijn kort en helder.

- De zinnen hebben maximaal 12 woorden.
- De zinnen zijn kort en helder geschreven. Als het nodig is wordt een voorbeeld gegeven.
- De informatie kan maar op één manier worden geïnterpreteerd.
- De tekst bevat geen formeel taalgebruik.
- De tekst bevat geen aanloopzinnen.
- De tekst bevat geen [tangconstructies](#).

De tekst is actief geschreven.

- De zinnen zijn actief geschreven.
- De tekst bevat geen hulpwerkwoorden.
- De tekst bevat geen [naamwoordstijl](#).

De tekst heeft geen moeilijke woorden en medisch jargon.

- De tekst is geschreven op taalniveau B1.
- De tekst bevat alleen woorden die voor de meeste lezers begrijpelijk zijn.
- Moeilijke woorden zijn omschreven of hebben een alternatieve, patiëntvriendelijke term.
- De term *zorgverlener* is vermeden. Het beroep van de zorgverlener wordt benoemd, bijvoorbeeld *arts* of *apotheker*.

Spreek de lezer direct aan.

- De tekst richt zich direct tot de lezer.
- Spreek de lezer aan met u.

Schrijf afkortingen uit.

- De tekst bevat zo min mogelijk afkortingen; worden ze wel gebruikt, dan zijn ze uitgeschreven.
- De tekst bevat alleen afkortingen die in het algemeen spraakgebruik worden gebruikt en in bedrijfs- of organisatienamen.
- De afkortingen worden verklaard als dat nodig en mogelijk is.

Schrijf getallen in cijfers.

- Alle getallen worden als cijfer geschreven.
- Halven en kwarten zijn wél in letters geschreven.
- Een zin begint niet met een getal in cijfers.

Structuur

De tekst heeft kopjes met een vaste structuur.

- De tekst heeft kopjes.
- De kopjes geven duidelijk aan welke informatie in de alinea te vinden is. Een kort zinnetje is beter dan één woord.
- De kopjes staan in een logische volgorde.
- Alle pagina's op de website hebben dezelfde structuur.

Probeer het gebruik van tabellen te vermijden

- De tekst bevat alleen tabellen wanneer dat echt nodig is.
- Gebruik een opsomming bij veel informatie.
- Indien een tabel is gebruikt, dan is deze tabel eenvoudig met korte en duidelijke rij- en kolomkoppen.
- De tabel heeft maximaal 3 kolommen.

Vermijd lange stukken tekst: zet de informatie in een opsomming

- Gebruik opsommingen wanneer dat mogelijk én relevant is.
- De opsomming is indien mogelijk niet langer dan 6 items. Gebruik bij meer items een tussenkopje.
- De opsommingen bestaan óf uit hele zinnen (die beginnen met een hoofdletter en eindigen met een punt) óf uit enkele woorden (die beginnen met een kleine letter en eindigen zonder leesteken).

Brongebruik

Verwijs in de tekst naar andere bronnen.

- Verwijs naar andere betrouwbare websites binnen het Netwerk wanneer de teksten van deze websites zijn gebruikt.

Geef de actualiteit van de tekst aan.

- De tekst bevat een datum waarop de pagina voor het laatst is aangepast.

3. Taalgebruik

3.1 Zorg dat de informatie aansluit bij de situatie van de lezer

- Verplaats u tijdens het schrijven in de situatie van een lezer met minder opleiding dan uzelf. Als u schrijft op B1-niveau kan ongeveer 80% van onze bevolking het lezen. Kijk naar de vragen en behoeften van lezers. Welke vragen zouden lezers kunnen hebben? Welke informatie vinden zij belangrijk? En welke informatie is voor hen juist minder relevant?
- Leg de belangrijkste zaken (het liefst maximaal 3) extra uit en laat overbodige zaken weg. Op deze manier houdt u rekening met lezers die weinig achtergrondkennis hebben.
- Bespreek herkenbare situaties voor de lezers.
- Bespreek adviezen die bij lezers passen, zodat zij hier zelf mee aan de slag kunnen.

Voorbeelden

Niet: ... *bij verslaving aan opiaten.*

Niet iedereen weet wat opiaten zijn, geef hier dus liever een voorbeeld, bijvoorbeeld sterke pijnstillers.

Niet: *Het effect is na 4 tot 6 weken te meten in het bloed.*

Waarom moeten lezers dit weten? Deze informatie kan waarschijnlijk worden weggelaten.

Niet: *Lichamelijke activiteit verhoogt uw kans op een langer en gezonder leven.*

Dit advies is te abstract. Zorg dat de lezer zelf aan de slag kan met het advies. Zeg bijvoorbeeld: Bewegen is goed. Probeer elke dag 30 minuten te wandelen.

Bijvoorbeeld: Lopen met de hond of lopen naar de winkel.

3.2 Zet de belangrijkste informatie aan het begin van de tekst

- Zet de belangrijkste informatie aan het begin van de tekst. Lezers haken af bij teksten die lang zijn.
- Begin de tekst met een opsomming van de belangrijkste dingen (samenvatting).
- Maak gebruik van kernzinnen waarin de belangrijkste boodschap van de alinea staat. Zet de kernzin aan het begin van de alinea.
- Kies de kernzin zo dat lezers gemakkelijk doorlezen naar de rest van de alinea.
- De kernzin moet ook losstaand te lezen zijn.

Voorbeelden

Een samenvatting aan het begin van de tekst

- *Keelpijn gaat meestal vanzelf over binnen 10 dagen.*
- *Een verkoudheidsvirus is vaak de oorzaak.*
- *Regelmatig koud water drinken verzacht de pijn.*
- *Ook op iets zuigen (dropje/zuurtje) verzacht de pijn.*
- *Antibiotica hebben bij keelpijn meestal geen zin. Bovendien hebben ze nadelen.*

Een kernzin

Mag ik paracetamol gebruiken met andere medicijnen tegen hoofdpijn, griep of verkoudheid?

Gebruik paracetamol niet tegelijk met andere medicijnen tegen hoofdpijn, griep of verkoudheid. Veel medicijnen tegen hoofdpijn, griep of verkoudheid bevatten onder andere paracetamol. Als u deze medicijnen tegelijk met paracetamol gebruikt, heeft u kans te veel paracetamol binnen te krijgen.

3.3 Maak korte, heldere zinnen

- Zet maximaal 12 woorden in een zin.
- Deel lange zinnen op in meerdere korte zinnen. Zet liever een punt dan een 'of', 'en', een komma of een puntkomma.
- Maak de zinnen concreet en geef hierbij voorbeelden. Beschrijf concreet wat de lezer moet doen als een advies wordt gegeven.
- Zorg ervoor dat de informatie maar op één manier kan worden geïnterpreteerd.
- Vermijd formeel taalgebruik met woorden zoals 'met name' en 'daarnaast'.
- Gebruik geen aanloopzinnen die beginnen met 'naar aanleiding van' of 'omdat'.
- Vermijd tangconstructies. Een tangconstructie is een zin waarin woorden die bij elkaar horen ver uit elkaar staan. Tangconstructies maken zinnen onduidelijk, vermijd ze dus.

Voorbeelden

Niet: *Bij langdurige behandeling met X is controle van uw ogen door een arts alsmede controle van het suikergehalte in uw bloed vereist.*

Wel: Als u X lang gebruikt, controleert de dokter uw ogen. De dokter controleert ook het suikergehalte in uw bloed.

Niet: *Het medicijn dat uw huisarts u heeft voorgeschreven en helpt tegen de klachten, neemt u iedere ochtend in.*

Wel: Uw huisarts geeft u een medicijn. Het medicijn helpt tegen uw klachten. Neem het medicijn elke ochtend.

Niet: *U kunt met name last krijgen van buikpijn en daarnaast kunt u duizelig worden.*

Wel: U kunt last krijgen van buikpijn. Ook kunt u duizelig worden.

Wel: U kunt last krijgen van:

- Buikpijn
- Duizelig zijn

3.4 Zorg voor actief taalgebruik

- Schrijf actief. Vermijd dus de lijdende vorm.
- Vermijd hulpwerkwoorden. Gebruik liever *kunnen* en *willen* in plaats van *zouden*, *worden* of *hebben*.
- Vermijd de naamwoordstijl. De naamwoordstijl is het gebruik van een werkwoord als een zelfstandig naamwoord (*het terugsturen*, *de werking*). Deze constructie maakt zinnen onduidelijk. Ook wordt de tekst er passief door, omdat het onderwerp niet echt duidelijk is.

Voorbeelden

Niet: *Het medicijn werkt als de juiste dosering wordt gebruikt.*

Wel: Neem nooit meer dan op het doosje staat.

Wel: Gebruik het medicijn zoals op het etiket staat.

Niet: *Dit geneesmiddel zou met een glas water moeten worden ingenomen.*

Wel: Neem uw medicijn met een glas water.

Niet: *De informatie wordt gegeven door uw huisarts.*

Wel: Uw huisarts geeft u informatie.

Niet: *De werking begint niet meteen.*

Wel: Het medicijn werkt niet meteen. U merkt het pas na 2 of 3 dagen.

3.5 Vermijd moeilijke woorden en medisch jargon

- Schrijf de teksten op [B1-niveau](#).
- Vermijd de term *zorgverlener* in een tekst en spreek over het beroep, zoals *uw huisarts*, *uw apotheker*.
- Gebruik alleen woorden die de meeste lezers begrijpen. Niet alle (medische) termen zijn begrijpelijk voor lezers.
- Controleer altijd of een woord patiëntvriendelijk is. Is een woord dat niet? Laat de term dan weg. Soms kunt u een moeilijk woord niet vermijden. Leg dit woord dan uit of kies voor een alternatief woord. Er zijn verschillende hulpmiddelen om te controleren of een woord patiëntvriendelijk is. Ook bieden sommige van deze tools een mogelijke vervanger voor een moeilijk woord. De hulpmiddelen zijn:

➤ De lijst met patiëntvriendelijke termen

Deze lijst is een onderdeel van de toolkit die is opgesteld door het CBG voor het schrijven van bijsluiters. De lijst bevat ruim 800 begrijpelijke vertalingen van medische termen die in het Nederlands bij veel patiënten onbekend zijn. De lijst bevat ook een bijlage met termen die zowel voor Nederland als voor België geschikt zijn. De termen zijn door Pharos getest bij mensen die moeite hebben met lezen en/of schrijven. Met Ctrl+F (de zoekfunctie) kunt u zoeken op medische woorden om te controleren of deze patiëntvriendelijk zijn. Zo niet, dan staat naast de term een begrijpelijke vertaling. Ook kunt u zoeken op niet-medische woorden. Wanneer u bijvoorbeeld wilt weten of de woorden *invloed* of *innemen* patiëntvriendelijk zijn, kunt u via Ctrl+F kijken of dit woord wordt gebruikt in een patiëntvriendelijke vertaling. Het document kunt u hier downloaden:

<https://www.cbg-meb.nl/documenten/beleidsdocumenten/2023/01/01/patientvriendelijke-termen>

Sommige termen hebben, zoals in onderstaand voorbeeld, meerdere vertalingen. Pharos adviseert de langste en meest complete vertaling te gebruiken. Soms zijn deze vertalingen te lang. Dan zijn er ook kortere opties toegevoegd die voldoende begrepen worden.

Een voorbeeld:

269.	idiopathische gegeneraliseerde epilepsie	<p>1. Epilepsie.</p> <p>2. Epilepsie is een ziekte van uw hersenen. U kunt aanvallen krijgen.</p> <p>3. Epilepsie is een ziekte van uw hersenen. U kunt aanvallen krijgen. De aanvallen zijn verschillend per persoon. U kunt last hebben van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bewusteloos worden - vallen en met armen en benen schokken - niet meer reageren op anderen - staren
------	---	---

- www.ishetb1.nl
Deze tool controleert of woorden geschikt zijn voor het taalniveau B1 en geeft eventueel een alternatieve term.
- <https://www.zoekenvoudigewoorden.nl/>
Deze tool controleert of woorden geschikt zijn voor het taalniveau B1 en geeft eventueel een alternatieve term.
- de Leesniveau Tool van Stichting Accessibility:
www.accessibility.nl/kennisbank/tools/leesnivea-tool
In deze tool kun je een geschreven tekst invoeren. De tool geeft dan een indicatie van het niveau van de leesbaarheid.
- [Synoniemen.net - gratis online synoniemenwoordenboek](http://Synoniemen.net) In deze tool kun je woorden vinden die (ongeveer) hetzelfde betekenen.

Voorbeelden

Dyspepsie

Een beter alternatief is: *Klachten van de maag*

Hyperactief

Een beter alternatief is: *Heel erg druk zijn*

Bij gebruik medicijnen:

*lange tijd gebruiken, vaak voor de rest van uw leven
(chronisch)*

Complex

Een beter alternatief is: *Moeilijk*

Is geïndiceerd

Een beter alternatief is: *Wordt gebruikt voor*

3.6 Spreek de lezer direct aan

- Schrijf direct en spreek de lezer aan. De tekst gaat tenslotte over de lezers.
- Spreek de lezer aan met *u*.

Voorbeelden

Niet: *Medicijnen tegen verkoudheid zijn bij de apotheek te vinden.*

Wel: U koopt medicijnen tegen verkoudheid bij de apotheek.

Niet: *Voor een gewone verkoudheid hoeft je niet naar je huisarts.*

Wel: Voor een gewone verkoudheid hoeft u niet naar uw huisarts.

3.7 Vraagzinnen

- Gebruik vraagzinnen. Vraagzinnen dragen eraan bij dat de geschreven informatie aansluit op de lezer. Welke vragen heeft de lezer?
- Gebruik vraagzinnen echter met mate. Een deel van de lezers stopt met lezen na een vraagzin en beantwoordt de vraag dan zelf. Ze lezen niet door.
- Maak de vraagzinnen kort.

Voorbeelden

Niet: *Omdat er niet voldoende informatie is over de effecten van X op zwangere vrouwen, zal uw arts met u bespreken wat de risico's en voordelen zijn van het gebruik van X.*

Wel: Bent u zwanger? Of wilt u zwanger worden? Vraag aan uw arts of u dit medicijn mag gebruiken.

3.8 Schrijf afkortingen voluit

- Gebruik zo min mogelijk afkortingen in de tekst. Schrijf de afkortingen vooral uit.
- Gebruik alleen afkortingen die in het algemeen spraakgebruik worden gebruikt en in bedrijfs- of organisatienamen.
- Verklaar de afkortingen eerst, als dat nodig en mogelijk is.
- Schrijf afkortingen zoals ACE-remmer, EHBO niet uit, hier is de afkorting waarschijnlijk overzichtelijker dan de uitgeschreven term. Hetzelfde geldt voor afkortingen die *algemeen in de spreektaal* voorkomen, denk aan EHBO.

Voorbeelden

Afkortingen uitschrijven

Bijvoorbeeld,

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (eerste keer uitschrijven met de afkorting tussen haakjes, daarna VWS)

Afkortingen niet uitschrijven

kg, mg, cl, ml, mg, 45%, ACE-remmer, EHBO

3.9 Schrijf getallen in cijfers

- Schrijf getallen in cijfers. Getallen tot twintig, tien- honderd- duizendtallen horen in de regel in letters. De informatie op de Netwerkwebsites is echter vaak gebaseerd op data en exacte waarden. Hierdoor kan er in de tekst een rare mix van cijfers en woorden ontstaan. Schrijf daarom de getallen in cijfers. Dat is duidelijker voor lezers. Ook zijn cijfers in een lopende tekst sneller te scannen.
- *Uitzondering:* begin een nieuwe zin niet met een getal in cijfers.
- *Uitzondering:* schrijf halve delen en kwarten wel in letters (getallen zoals 0.5 en 0.25 zijn moeilijk te begrijpen voor de lezer)

Voorbeelden

De klachten gaan weg na 1 tot 2 weken.

Neem 2 tabletten.

Neem een halve tablet.

Dit medicijn is voor kinderen vanaf 2 jaar met neusverkoudheid

3.10 Weergave van bijwerkingen

- De risico's en frequentie van bijwerkingen worden veelal overschat.
- Schrijf bijwerkingen bij voorkeur in de vorm van een opsomming. Begin de opsomming met 'U kunt last hebben van'.
- Zorg voor duiding met behulp van cijfers bij de omschrijving van de frequentie van een bijwerking.

Voorbeelden

Zorg voor duiding:

Zelden (komen voor bij minder dan 1 op de 1000 gebruikers)

U kunt last hebben van:

- **hartkloppingen**
- **onrust**
- **slapeloosheid.**

4 Structuur

4.1 Gebruik kopjes in een vaste structuur

- Gebruik kopjes. Op deze manier voegt u structuur toe in de tekst. Hiermee kunnen lezers in één oogopslag de informatie vinden die zij zoeken.
- Gebruik duidelijke kopjes die aangeven wat er in de alinea te vinden is. Kopjes bevatten het liefst de belangrijkste zoektermen voor de pagina. Denk hierbij ook aan het gebruik van synoniemen. De gemiddelde lezer zoekt bijvoorbeeld op *medicijn*.
- Zorg ervoor dat alle pagina's dezelfde structuur hebben zodat lezers makkelijk kunnen navigeren.
- Zorg ervoor dat lezers de tekst snel kunnen scannen om zo te vinden waar zij op zoek naar zijn.
- Zet de informatie in een logische volgorde die belangrijk is voor de lezer.

Voorbeelden

Mammografie en u

Dit kopje zegt weinig over de inhoud van de alinea. Een beter alternatief is: *“Wat gebeurt er tijdens uw mammogram?”*

www.thuisarts.nl heeft vaste categorieën zoals:

In het kort

Wat is het

Wat merk ik

Oorzaken

Adviezen

www.apotheek.nl heeft vaste categorieën zoals:

Wat doet X en waarbij gebruik ik het?

Wat zijn de mogelijke bijwerkingen?

Hoe gebruik ik dit medicijn?

Wat moet ik doen als ik een dosis ben vergeten?

4.2 Gebruik tabellen alleen wanneer het nodig is

- Zet informatie het liefst in een lopende tekst. Tabellen lijken handig, maar lezers hebben vaak moeite om deze te begrijpen. Zij weten dan bijvoorbeeld niet waar ze moeten kijken en hoe ze de tabel het beste kunnen lezen.
- Kies bij veel informatie bijvoorbeeld voor een opsomming.
- Wanneer u wél een tabel gebruikt, zorg er dan voor dat deze eenvoudig zijn. De tabel moet korte en duidelijke rij- en kolomkoppen hebben. Gebruik maximaal 3 kolommen.

4.3 Gebruik opsommingen

- Gebruik opsommingen als dat mogelijk én relevant is.
- Maak de opsomming niet langer dan 6 items.
- Er zijn twee soorten opsommingen:
  1. Opsommingen waarvan de onderdelen bestaan uit hele zinnen. Deze beginnen met een hoofdletter en eindigen met een punt.
  2. Opsommingen die bestaan uit een gedeelte van een zin, of enkele woorden. Deze beginnen met kleine letter en eindigen zonder leesteken.

Voorbeelden

Wat zijn de verschijnselen van hooikoorts?

U kunt last hebben van:

- *verstopte neus*
- *snotneus*
- *niezen*
- *jeuk in uw neus*
- *jeuk in uw ogen*
- *uw ogen tranen*

De klachten zijn

- *jeuk aan de neus*
- *veel niezen*
- *verstopte neus of een 'loopneus'*

5. Brongebruik

5.1 Verwijs naar andere bronnen

- Binnen een tekst kan verwezen worden naar betrouwbare websites van het Netwerk Patiënteninformatie.
- Heeft u de tekst niet zelf geschreven of wordt de tekst automatisch ingeladen van een andere website. Geef duidelijk aan waar de inhoud van de tekst vandaan komt.

Voorbeelden

Het is te gebruiken bij verschillende soorten pijn zoals, hoofdpijn, migraine, koorts, griep, verkoudheid, keelpijn, bijholteontsteking, middenoorontsteking, oorpijn door gehoorgangontsteking, artrose, spierpijn, gewrichtspijn en menstruatieklachten.

Bron: [Apotheek.nl](https://www.apotheek.nl)

Thuisarts.nl

De informatie over bovenstaande aandoening is geschreven door het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). Wilt u meer lezen over deze of andere aandoeningen? Ga dan naar www.thuisarts.nl

Naar [thuisarts.nl](https://www.thuisarts.nl)

5.2 Duid de actualiteit aan

- Vermeld de datum waarop de pagina voor het laatst is aangepast. Zo weet de lezer hoe recent de informatie is.

Voorbeelden

Laatst herzien op 6 februari 2023

Laatst bijgewerkt: 6 februari 2023

6. Aanvullende informatie

Naast deze schrijfwijzer zijn er ook andere bronnen die u kunt gebruiken bij het schrijven van een begrijpelijke tekst. Kijk voor meer informatie bijvoorbeeld in/op:

- Het Voorlichtingsmateriaal Beoordelingsinstrument (VBI)
vbi.pharos.nl
- De Checklist Toegankelijke Informatie
checklisttoegankelijkeinfo.pharos.nl/checklist
- Voorbeeldzinnen over ‘medicijnen vergeten, zwangerschap, borstvoeding en rijvaardigheid’.
<https://www.cbg-meb.nl/documenten/beleidsdocumenten/2023/01/01/voorbeeldzinnen>
- Lijst met patiëntvriendelijke termen
<https://www.cbg-meb.nl/documenten/beleidsdocumenten/2023/01/01/patientvriendelijke-termen>
- De Leesniveau Tool van Stichting Accessibility
www.accessibility.nl/kennisbank/tools/leesniveauctool
- www.ishetb1.nl
- www.zoekeenvoudigewoorden.nl

Een handleiding voor het opstellen van begrijpelijke doseerinstructies op het etiket en een richtlijn voor het opstellen van begrijpelijke etiketteksten, is te vinden op <https://www.healthbase.nl/over-health-base/onderzoek>